

نحو پیش‌رفته	نحو بعده	شاعر نام صحیح اول
نحو بعده	نحو بعده	شاعر نام صحیح دوم

امتحانات مرکز عمومی (طبع ۲)

نیمسال دوم تحصیلی ۹۴-۹۵

بایه دوم وزوادی بهمن

مهر مدرسه

کد امتحان:	۲۹۴۲/۱۷
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۲/۱۲
عنوان:	نحو پیش‌رفته ۱
کتاب:	دروس من هدایة فی النحو «آقایان مؤیدی و مهاجر»
محدوده:	از ابتدای کتاب تا ابتدای درس ۳۱ (مفهول فیه) (ص ۸۹-۱۳)

نام و نام خانوادگی: ..... کد ملکی: ..... نام پدر: ..... مادر علیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۰/۵

۱- علامت جزم افعال «یَسْعَیْ» و «يَقُولُ» به ترتیب کدام است؟ ص ۲۳

- الف. حذف اللام - حذف العین
- ب. سکون - حذف اللام
- ج. حذف اللام - سکون
- د. سکون - سکون

۰/۵

۲- عبارت «أن يكون الرفع بالألف و النصب و الجر بالباء المفتوحة ما قبلها» مربوط به کدام یک از موارد زیر است؟ ص ۳۷

- الف. جمع المذکور السالم
- ب. الناقص الأنفي
- ج. الأسماء الستة
- د. المثنى

۰/۵

۳- با توجه به احکام «فعل و فاعل» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۴۷

- الف. الشَّمْسُ طَلَعَ.
- ب. قَامَتِ الرِّجَالُ.
- ج. الْمُسْلِمَاتُ ضَرَبْتُنَّ.
- د. الشَّمْسَانُ طَلَعَتُ.

۰/۵

۴- فعل «کادَ» و «طَفِقَ» به ترتیب جزء کدام دسته از افعال مقابله می‌باشند؟ ص ۵۷

- الف. قرب - شروع
- ب. رجاء - قرب
- ج. رجاء - شروع
- د. شروع - قرب

۰/۵

۵- در کدام مورد مقدم بودن «فاعل» بر «مفهول به» واجب است؟ ص ۷۴

- الف. أَكَلَ يَحِيَيِ الْكُمَشَريِ.
- ب. ضَرَبَتِ لَيْلَيِ مُوسَى.
- ج. نَصَرَ هَذَا غَلَامِي.
- د. ضَرَبَ أَبِي زَيْدًا.

۰/۵

۶- تکیه گاه اسم فاعل در مثال «لا يَذْهَبُ رَجُلٌ نَاصِرٌ عَمَراً» چیست؟ ص ۸۲

- الف. موصوف
- ب. ذوالحال
- ج. مبتدأ
- د. نفی

۰/۵

۷- عبارات زیر علامت کدام‌یک از اقسام «کلمه» می‌باشند؟ ص ۱۵ تا ۱۷ - ۲ نمره

- الف) «أن يصبح الإخبارُ به لاعنه»: **جواب: فعل التصغير»: جواب: اسم**
- ب) «الـجـرـ»: **جواب: اسم**
- ج) «الـجـرـ»: **جواب: اسم**
- د) «الـجـزـمـ»: **جواب: فعل**

۸- دو مورد از تفاوت‌های میان «لم» و «لما» را بنویسید. ص ۲۸ - ۲ نمره

جواب: ۱. در منفی «لما» انتظار می‌رود که در آینده فعل انجام شود برخلاف منفی «لم». ۲. منفی «لما» دوام نفی و محقق نشدن فعل را تا زمان حال می‌رساند برخلاف منفی «لم». ۳. حذف مجزوم «لما» جائز است بخلاف منفی «لم».

۹- علت منع صرف کلمات زیر را بنویسید. ص ۴۰ تا ۴۲ - ۲ نمره

(الف) آخر: جواب: عدل + وصف

(ب) طلحه: جواب: تاء تأییث + علمیت

(ج) ابراهیم: جواب: علمیت + عجمه

(د) عطشان: جواب: الف و نون + وصفیت

۱/۵

۲

۱۰- «مبتدای وصفی» را تعریف نموده و مثال بزنید. ص ۵۱ - ۱/۵ نمره

جواب: صفتی است که بعد از نفی یا استفهام آمده و اسم ظاهر (یا ضمیر منفصل) بعد از خود را رفع می‌دهد. مانند: **أَقَاتِمْ زَيْدٌ**.

۱۱- اسم و خبر «فعال ناقصه» را در جملات زیر معین کنید. ص ۵۶ تا ۵۷ - ۲ نمره

(الف) **لَيْسَ عَلَيْكُمْ جَنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ**: جواب: «**عَلَيْكُمْ**» متعلق به محدود خبر مقدم «**لَيْسَ**» - «**جَنَاحٌ**» اسم مؤخر «**لَيْسَ**

(ب) **كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمَكْذُوبِينَ**: جواب: «**كَيْفَ**» خبر مقدم «**كَانَ**» - «**عَاقِبَةُ**» اسم مؤخر «**كَانَ**»

(ج) **فَتُصِّحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ**: جواب: «**وَاوَ**» اسم «**تُصِّحُوا**» - «**نَادِمِينَ**» خبر «**تُصِّحُوا**»

(د) **إِنْ كَيْدُ الشَّيْطَانُ كَانَ ضَعِيفًا**: جواب: «**هُوَ**» مستتر اسم «**كَانَ**» - «**ضَعِيفًا**» خبر «**كَانَ**»

۲

۱۲- حرکت همزه «ان» در موارد زیر چیست؟ چرا؟ ص ۶۱ و ۶۲ - ۲ نمره

(الف) **رَأَيْتَ الَّذِي أَنْ أَبَاهُ مَاجِدٌ**: جواب: کسر، چون در ابتدای جمله صله واقع شده است.

(ب) **بَلَغْنِي أَنْ زِيَادًا عَالَمٌ**: جواب: فتح، چون فاعل «**بَلَغَنِي**» است.

(ج) **أَعْجَبَنِي اشْتَهَارٌ أَنِكَ فَاضِلٌ**: جواب: فتح، چون مضاف الیه است.

(د) **أَقُولُ أَنْ زِيَادًا نَاصِرٌ**: جواب: کسر، چون بعد از ماده «قول» آمده است.

۱/۵

۱۳- با توجه به آیه شریفه «إِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدِينَا مُخْضُرُونَ» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۶۴ - ۱/۵ نمره

(الف) نقش «کل» چیست؟ جواب: مبتدا

(ب) «لام» در «لما» از کدام نوع است؟ جواب: فارقه

(ج) آیا «إن» نافیه است؟ چرا؟ جواب: خیر، زیرا بعدش «لام» فارقه آمده است که میان «إن» مخففه و نافیه فرق می‌گذارد.

۲

۱۴- نقش «منصوبات» معین شده را بنویسید. ۲ نمره

(الف) **وَ لَا تَقْتُلُوا أُولَادَكُمْ حَشِيدَةٍ إِمْلَاقٍ**: جواب: مفعول له ص ۹۱

(ب) **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا**: جواب: مفعول مطلق ص ۷۲

(ج) **لَا رِيبَ فِيهِ هُدَىٰ لِلْمُتَّقِينَ**: جواب: اسم «**لَا**» نفی جنس ص ۷۷

(د) **هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً**: جواب: مفعول به برای «هَب» ص ۷۵

(برای هر مورد ۷/۵ نمره لحظه گردد ولی در صورت پاسخ صحیح به سه مورد ۲ نمره تعلق گیرد)

قابل توجه مصححین محترم: با توجه به خارج از محدوده بودن مورد «الف»، قسمت مذکور حذف و بارم آن در سایر موارد تقسیم گردد.

۲

۱۵- دو مورد از تفاوت‌های «تعليق» و «إلغاء» را بنویسید. ص ۸۰ - ۲ نمره

جواب: ۱. تعليق، واجب است ولی الغاء جائز است. ۲. تعليق تنها ابطال لفظی افعال قلوب است اما الغاء، ابطال لفظی و محلی افعال قلوب است. ۳. الغاء بواسطه تأثیر یا

توسط فعل قلبی نسبت به معمول هایش انجام می‌گیرد ولی تعليق بخاطر وجود مانع (ادات صدارت طلب) محقق می‌شود.